

ILMARISEN TALOUSENNUSTE KEVÄT 2019

24.5.2019

ILMARINEN

PAREMPAA
ELÄMÄÄ,
OLE HYVÄ.

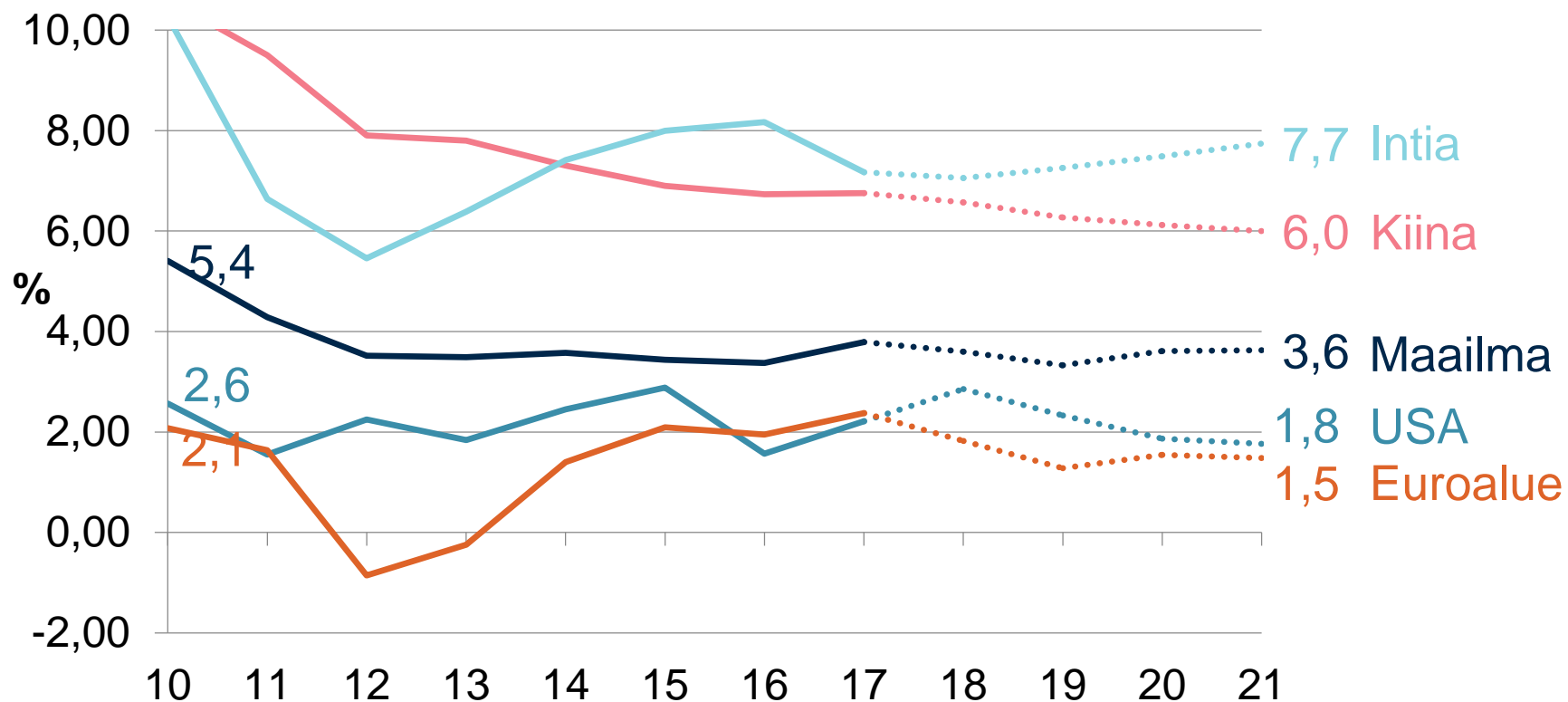

ILMARISEN TALOUSENNUSTE

- Julkistus keväisin ja syksyisin
- Erityisesti yritysnäkökulma
- Keskiössä:
 - BKT:n kasvu
 - Työllisyyden kehitys (palkansaajat, yrittäjät)
 - Palkkasumma, työvoimakulut, TyEL-maksut

EUROALUEEN JA USA:N KASVUN ENNUSTETAAN KÄÄNTYVÄN LASKUUN

Keskeisten alueiden BKT:n kasvu ja IMF:n ennusteet, %

Maailmantalouden kasvu jatkuu, vaikka IMF heikensi hieman keskeisten alueiden ennusteitaan toukokuussa 2019. Euroalueen kasvun ennakoidaan jäävän lähivuosina noin 1,5 prosenttiin.

SUOMEN TALOUS- NÄKYMÄT

ILMARISEN ENNUSTE: TALouden KASVUVAUHTI HIDASTUU

	2018	2019	2020
BKT muutos, %	+2,3	+1,5	+1,5
Yksityinen kulutus	+1,4	+1,5	+1,5
Julkinen kulutus	+1,4	+1,5	+1,5
Investoinnit	+3,2	+0	+1
Tuonti	+4,2	+3	+1
Vienti	+1,5	+4	+2
<hr/>			
Kuluttajahintojen muutos, %	+1,2	+1,5	+1,5
Ansiotason muutos, %	+1,8	+2	+2
Työllisyysaste, %	71,7	73	73,5
Työttömyysaste, %	7,4	7,0	6,5
EMU-jäämä, % BKT:sta	-0,7	-0,5	-0,5
Julkinen velka, % BKT:sta	59	58	58

! Talouskasvu jatkuu vuosina 2019 ja 2020 edellisvuosia hitaampana. Investointien kasvu pysähtyy, koska rakennustoiminnan nopean kasvun vaihe päättyy.

Kulutuksen kasvu jatkuu kuitenkin vakaana ja työllisyysaste nousee edelleen.

TALOUSKASVU HIDASTUU 1,5 PROSENTTIIN VUOSINA 2019 JA 2020

Bruttokansantuote ja ennuste, indeksi 2010=100

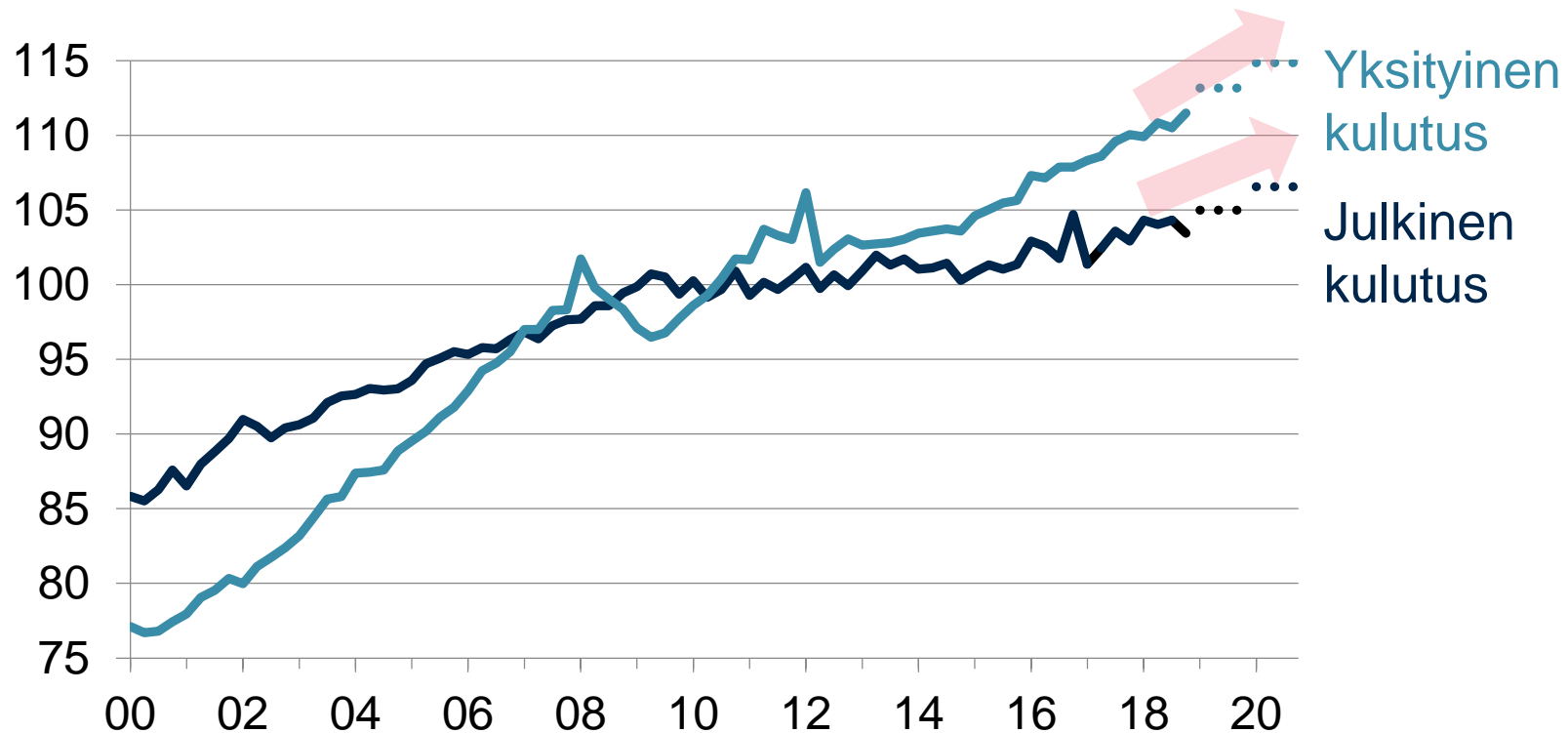

! Vuonna 2016 alkanut talouskasvu jatkuu, mutta nopein suhdannenousu jää taakse. Kasvu perustuu kotimarkkinoiden ja viennin kehityksen.

ILMARINEN

YKSITYISEN KULUTUKSEN KASVU JATKUU

Yksityinen ja julkinen kulutus sekä ennuste, indeksi 2010=100

Yksityistä kulutusta kasvattaa myönteinen työllisyyskehitys. Lisäksi kotitalouksien säästämisaste matalana ja inflaatio hitaana. Myös julkisen kulutuksen kasvun ennakoidaan jatkuvan.

INVESTOINNIT EIVÄT KASVA VUONNA 2019

Investoinnit ja ennuste, indeksi 2010=100

! Rakennusinvestointien odotetaan supistuvan vuonna 2019. Rakennusinvestoinnit ovat lähes 60 % investoinneista.

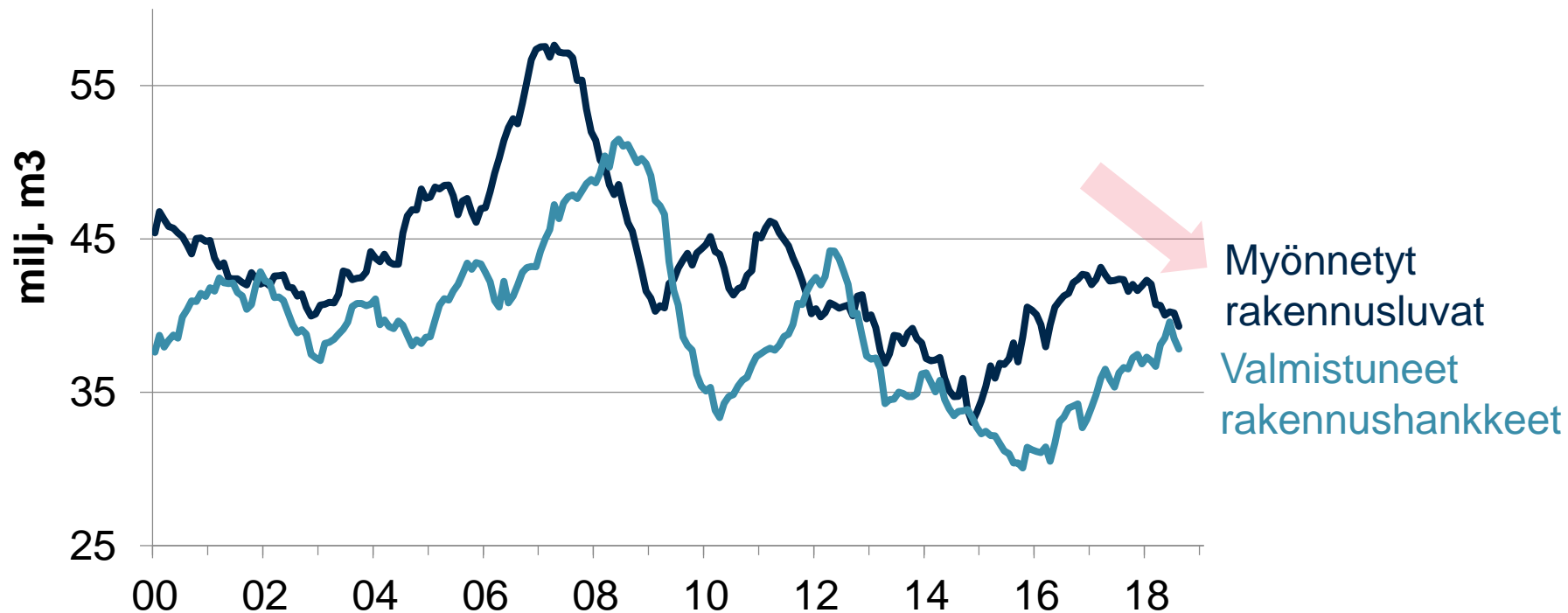
UUDISRAKENTAMISEN KASVU PÄÄTTY VUONNA 2019

Uudisrakentamisen vuosimuutos ja ennuste

RAKENTAMINEN KÄÄNTYY LASKUUN, KUN RAKENNUSLUPIEN MÄÄRÄ LASKEE

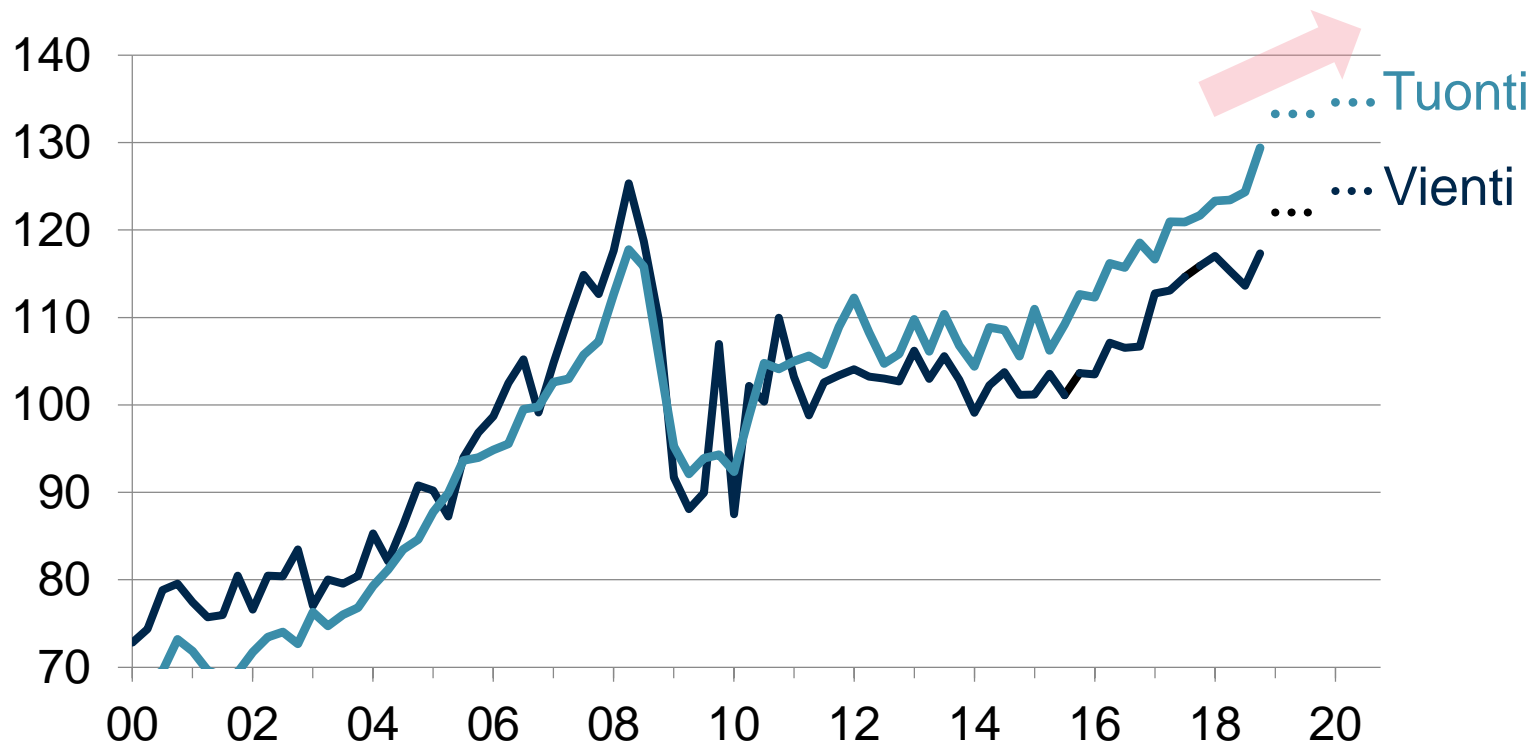
Rakennusluvut ja valmistuneet rakennushankkeet, milj. m³

! Rakennusinvestoinnit olivat vahvassa kasvussa vuosina 2015-2018. Myönnettyjen rakennuslupien määrän kehitys ennakoii rakentamisen volyymin supistumista vuonna 2019.

VIENTI KASVAA 4 % VUONNA 2019 JA 2 % VUONNA 2020

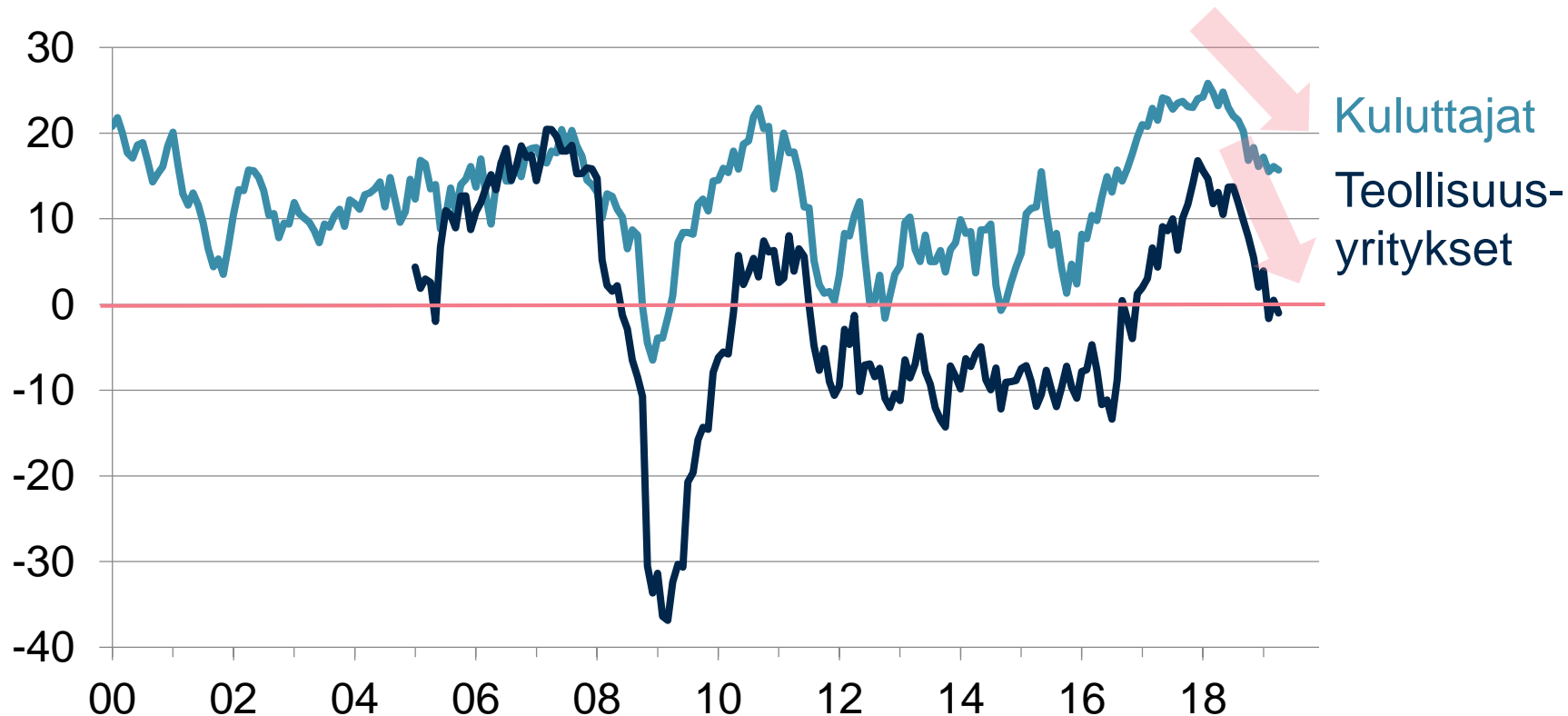
Tuonti ja vienti sekä ennuste, indeksi 2010=100

■ Pitkään lamassa ollut vienti lähti nopeaan kasvuun vuonna 2017. Vienti kasvaa vuonna 2019 mm. laiva-toimitusten ansiosta. Keskeisimmät vientimaat ovat Saksa, Ruotsi ja Yhdysvallat.

KULUTTAJIEN JA YRITYSTEN LUOTTAMUS ON KÄÄNTYNYT LASKUUN

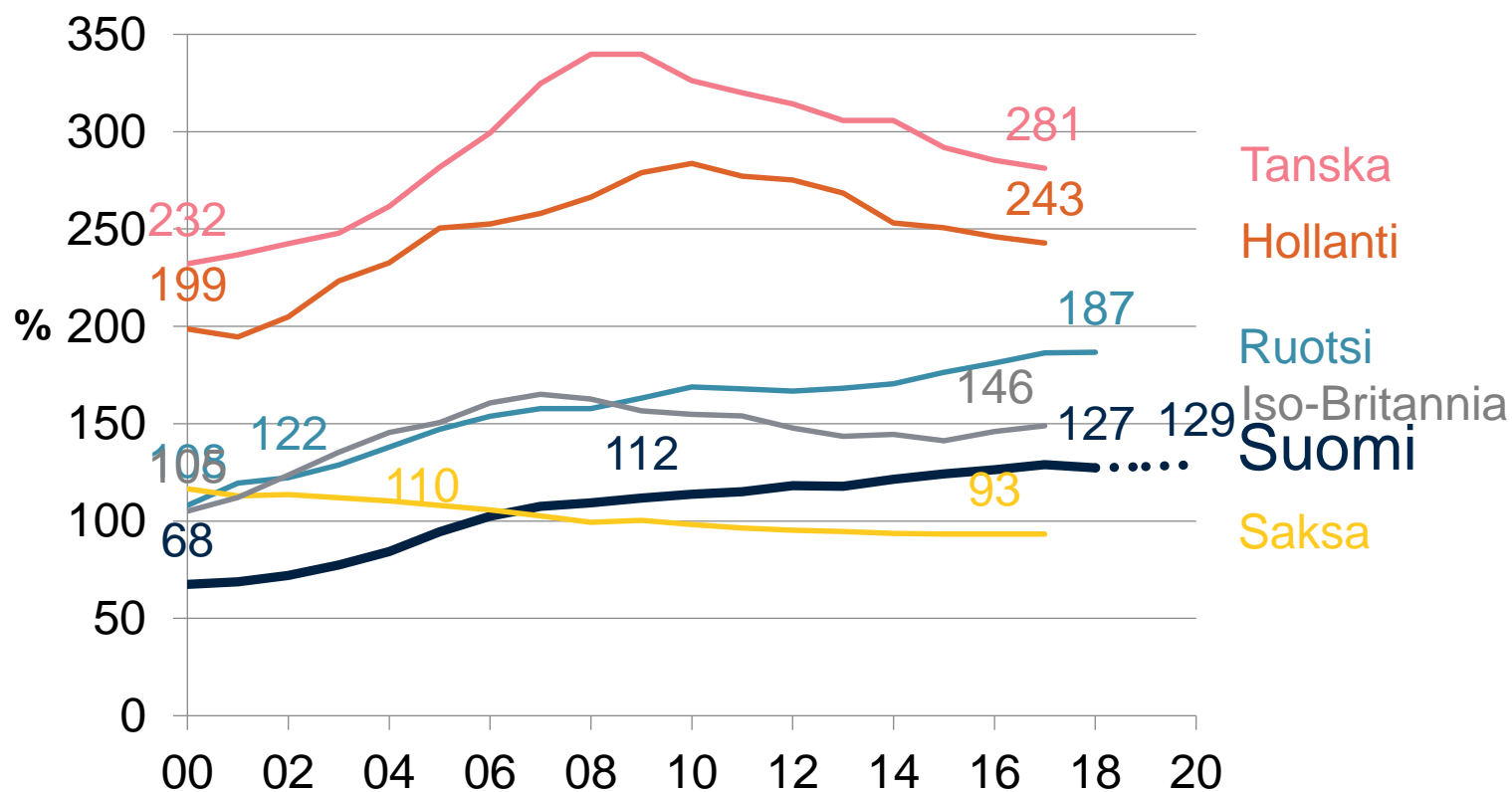
Kuluttajien ja teollisuusyritysten luottamus -indeksi

Kuluttajien luottamus heijastuu yksityisen kulutuksen kasvuun ja säästämistason laskuun. Yritysten luottamus heijastuu investointipäätöksiin ja työntekijöiden palkkaamiseen.

SUOMESSA KOTITALOUDET OVAT VELKAANTUNEET VIIME VUODET HIEMAN MUITA MAITA NOPEAMMIN

Kotitalouksien velkaantumisasaste valituissa maissa

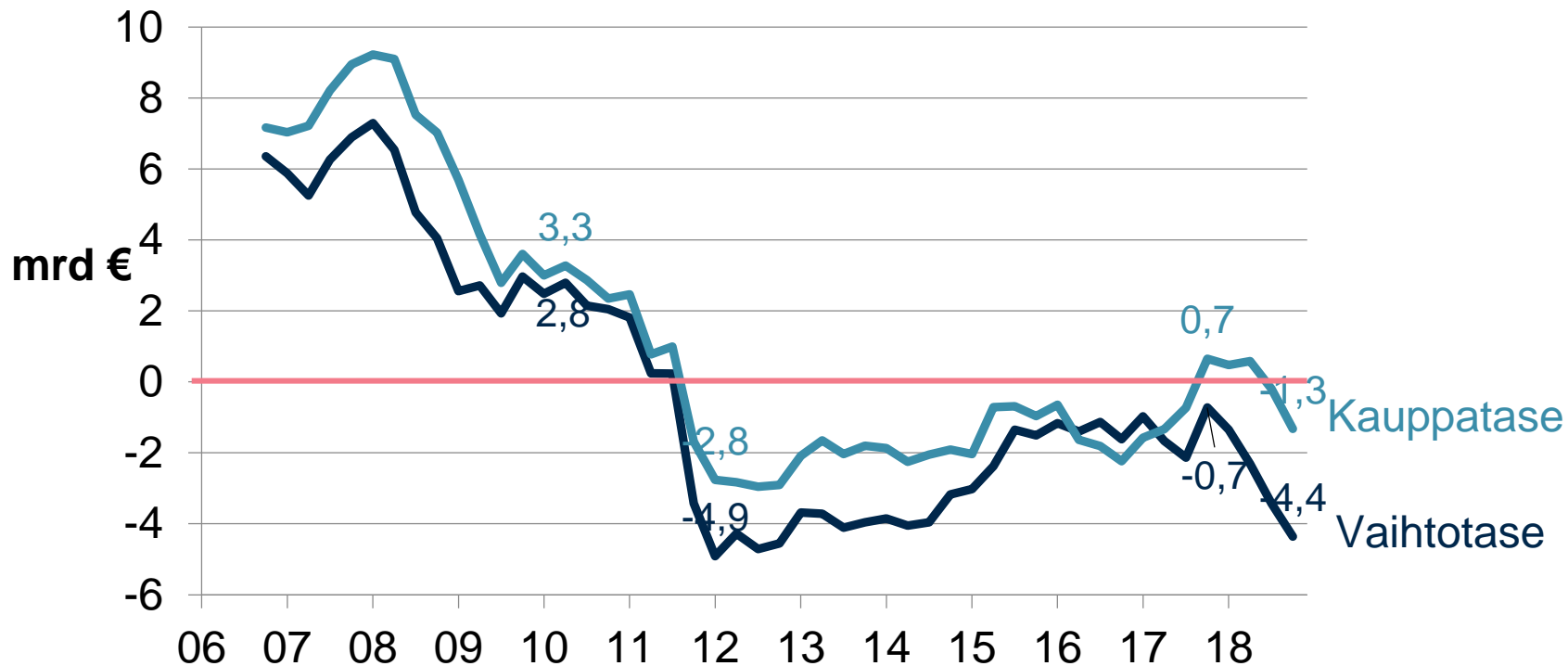
! Kotitalouksien velka on kasvanut enemmän kuin tulot. Velkaantumisaste on yli EU:n keskiarvon, mutta alle Ruotsin, Tanskan, Irlannin ja Hollannin.

ULKOMAAN- KAUPPA

KAUPPATASE OLI NEGATIIVINEN JA HEIKENTYI LOPPUVUODESTA 2018

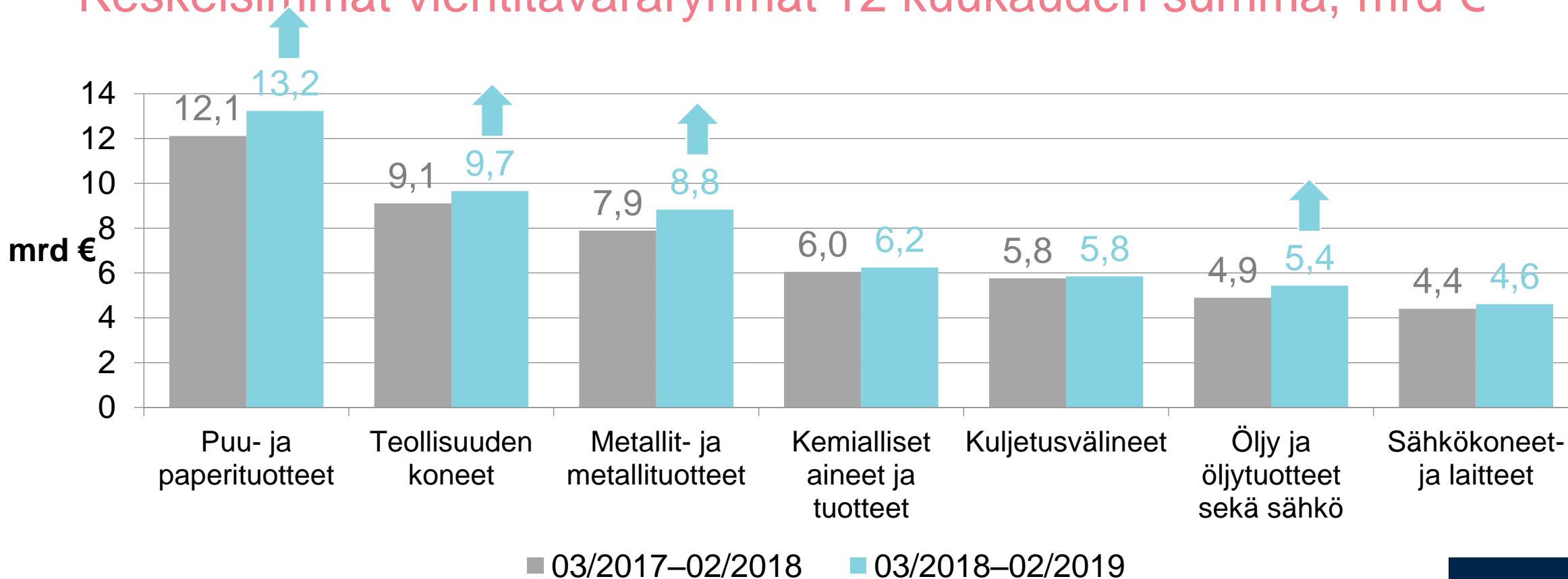
Kauppatase ja vaihtotase, 12 kk liukuva summa

Viennin heikkoudesta huolimatta kauppatase on pysynyt lähellä tasapainoa usean vuoden ajan. Tämä on johtunut osin öljyn hinnan laskusta, joka on supistanut tuontia.

VIEMME PUUTA, PAPERIA JA TEOLLISUUDEN KONEITA

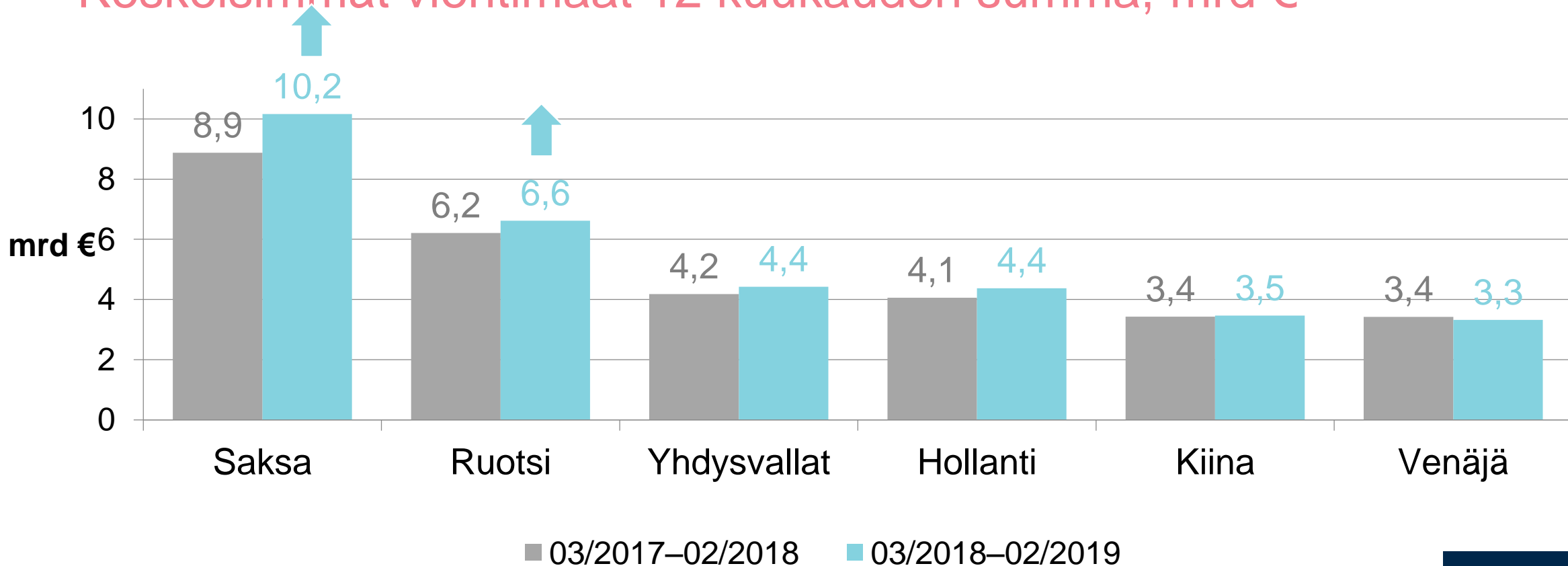
Keskeisimmät vientitavararyhmät 12 kuukauden summa, mrd €

ILMARINEN

TÄRKEIMMÄT VIENTIMAAT OVAT SAKSA, RUOTSI JA USA

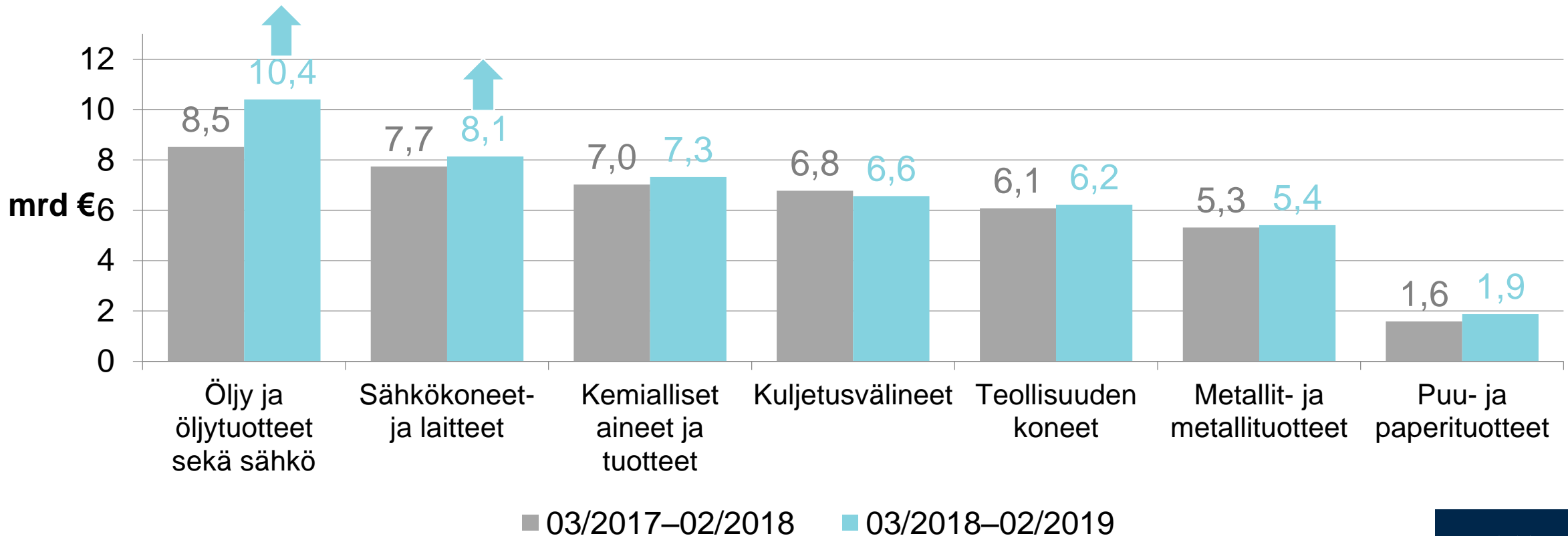
Keskeisimmät vientimaat 12 kuukauden summa, mrd €

ILMARINEN

TUOMME ÖLJYÄ, ENERGIAA, KEMIAALLISIA AINEITA JA SÄHKÖLAITTEITA

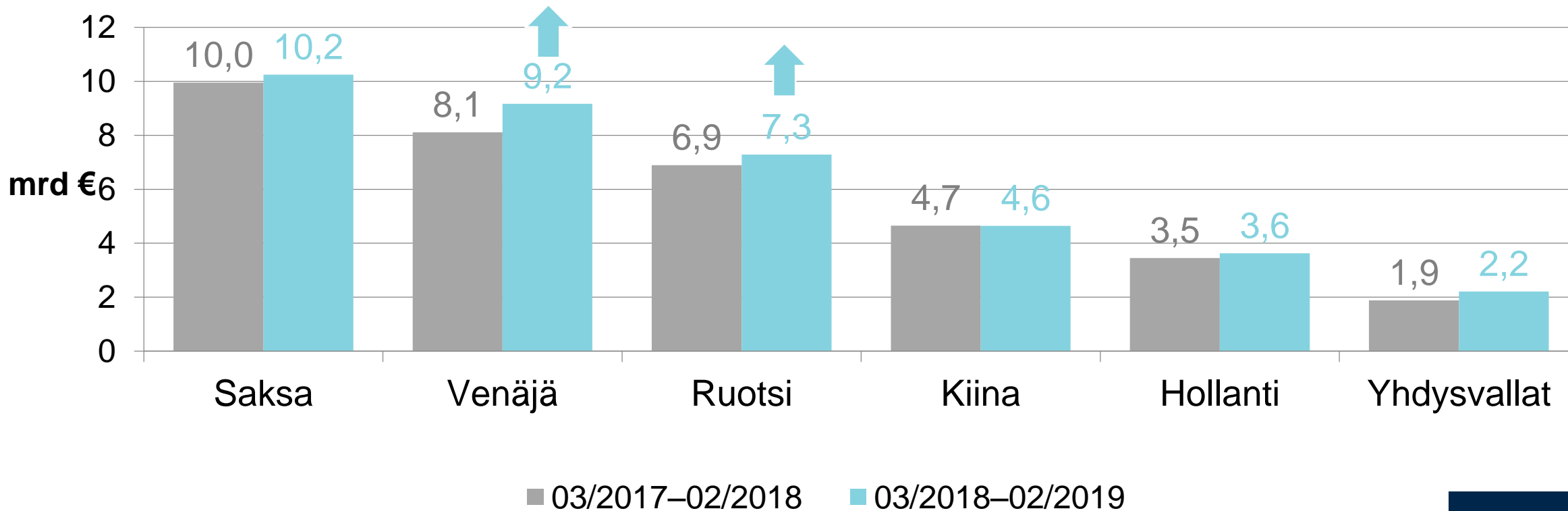
Keskeisimmät tuontitavararyhmät 12 kuukauden summa, mrd €

ILMARINEN

TÄRKEIMMÄT TUONTIMAAT OVAT SAKSA, VENÄJÄ JA RUOTSI

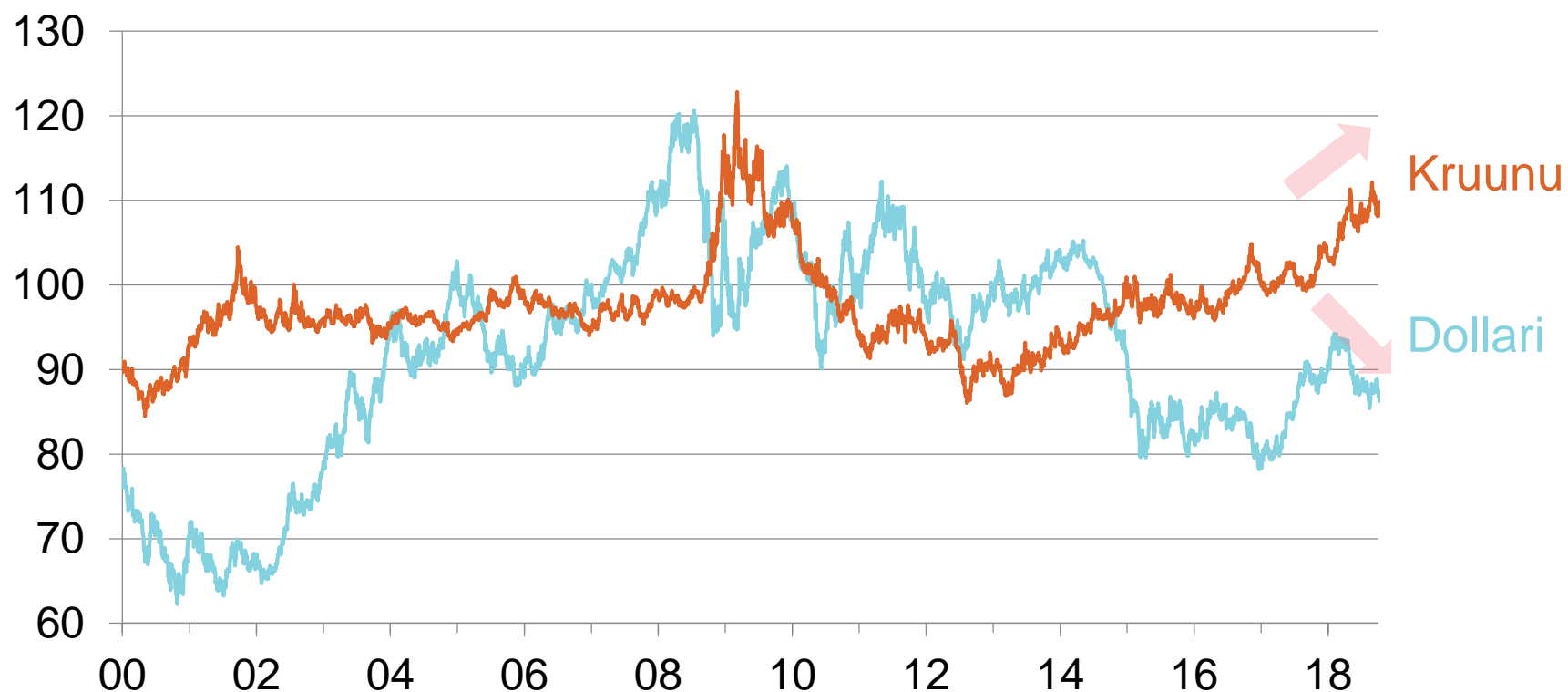
Keskeisimmät tuontimaat 12 kuukauden summa, mrd €

ILMARINEN

EURO ON VAHVISTUNUT SUHTEESSA KRUUNUUN JA HEIKENTYNYT SUHTEESSA DOLLARIIN

Keskeisten kauppakumppaneiden valuuttojen vaihtosuhteet, 2010=100

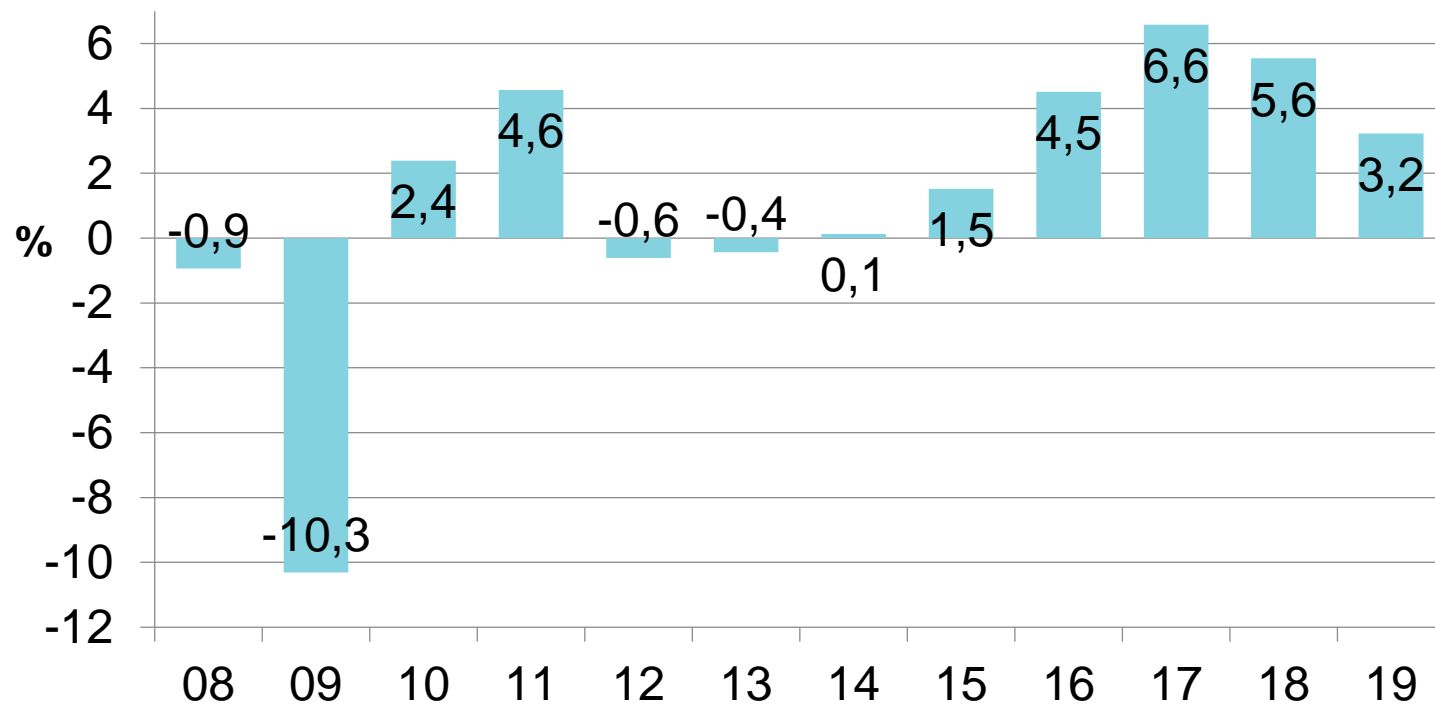
! Vuoden 2019 alusta dollari on vahvistunut suhteessa euroon hieman alle 2 %. Samassa ajassa kruunu on heikentynyt lähes 5 %. Vahva euro haittaa Suomen vientiä.

TYÖ- MARKKINAT

ILMARISEN SUHDANNEINDEKSI: KASVUVAUHTI HIDASTUU 2-3 PROSENTTIIN

Työntekijämäärien vuosimuutos 2008–04/2019

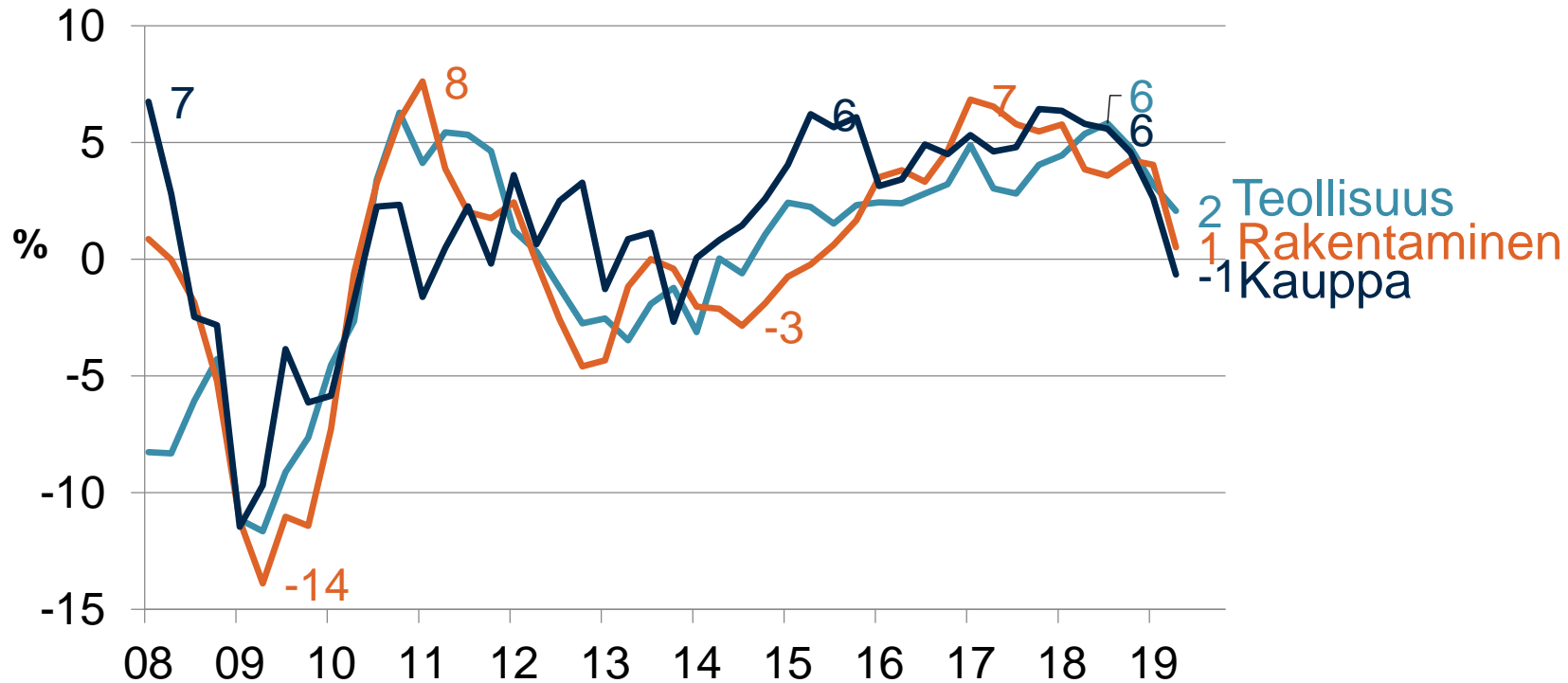

Ilmarisen suhdanneindeksi kuvaa noin 15 000 Ilmarisen asiakkaana olevan yrityksen työntekijämäärien muutosta edellisvuoteen verrattuna. Seurantaryhmässä ovat mukana ne yritykset, jotka ilmoittavat palkkatietonsa kuukausittain. Tulevat ja lähtevät asiakasyritykset eivät vaikuta indeksiin.

ILMARINEN

ILMARISEN SUHDANNEINDEKSI: KAUPAN ALALLA TYÖNTEKIJÄMÄÄRÄ LASKI VUODEN TAKAISESTA

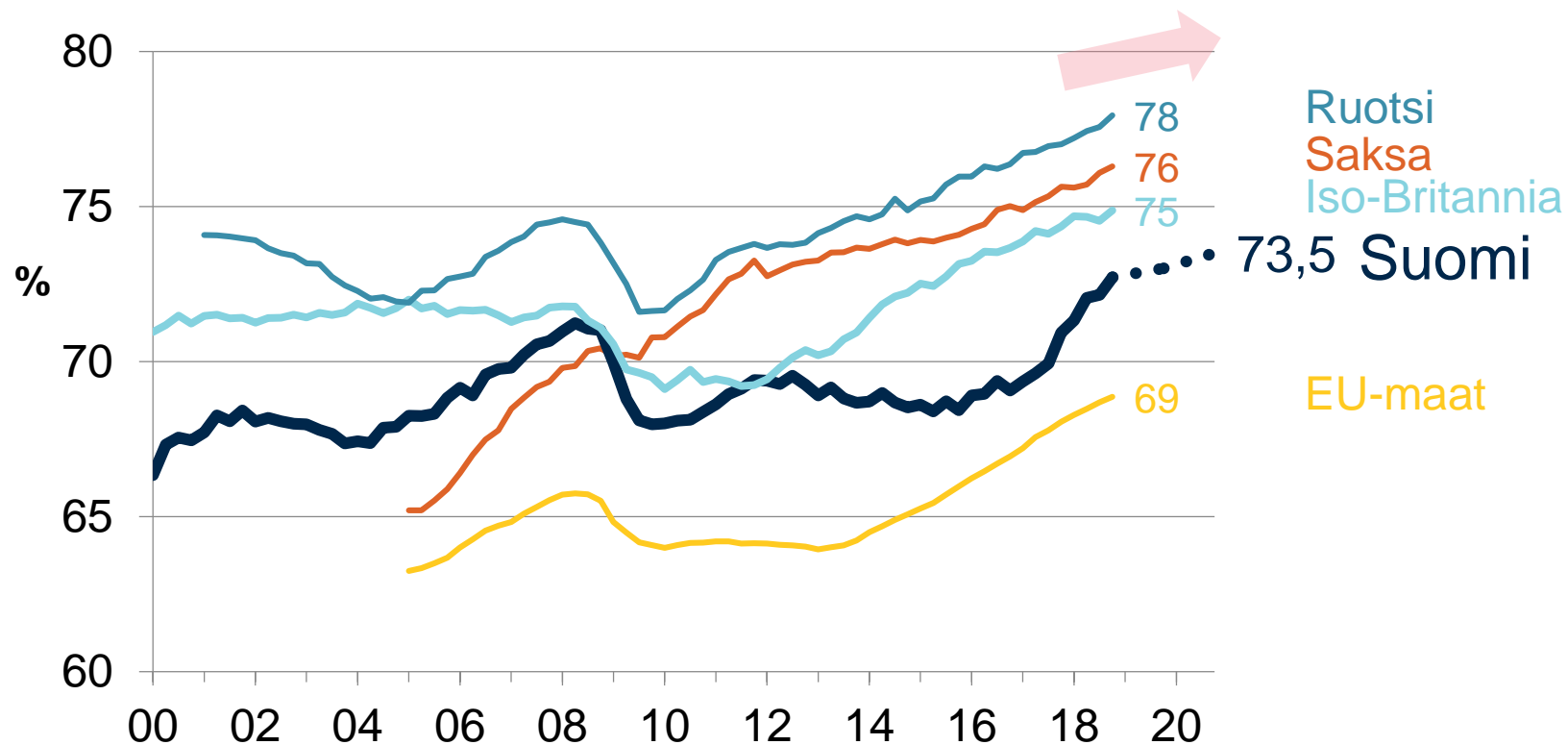
Työntekijämäärien vuosimuutos eri toimialoilla, 2008–04/2019

Ilmarisen suhdanneindeksi kuvaa noin 17 000 Ilmarisen asiakkaana olevan yrityksen työntekijämäärien muutosta edellisvuoteen verrattuna. Seurantaryhmässä ovat mukana ne yritykset, jotka ilmoittavat palkkatietonsa kuukausittain. Tulevat ja lähtevät asiakasyritykset eivät vaikuta indeksiin.

SUOMEN TYÖLLISYYSASTEEN VUOSIEN 2017 JA 2018 JYRKKÄ NOUSU LOIVENEE

Työllisyysaste Suomessa ja EU-maissa sekä ennuste

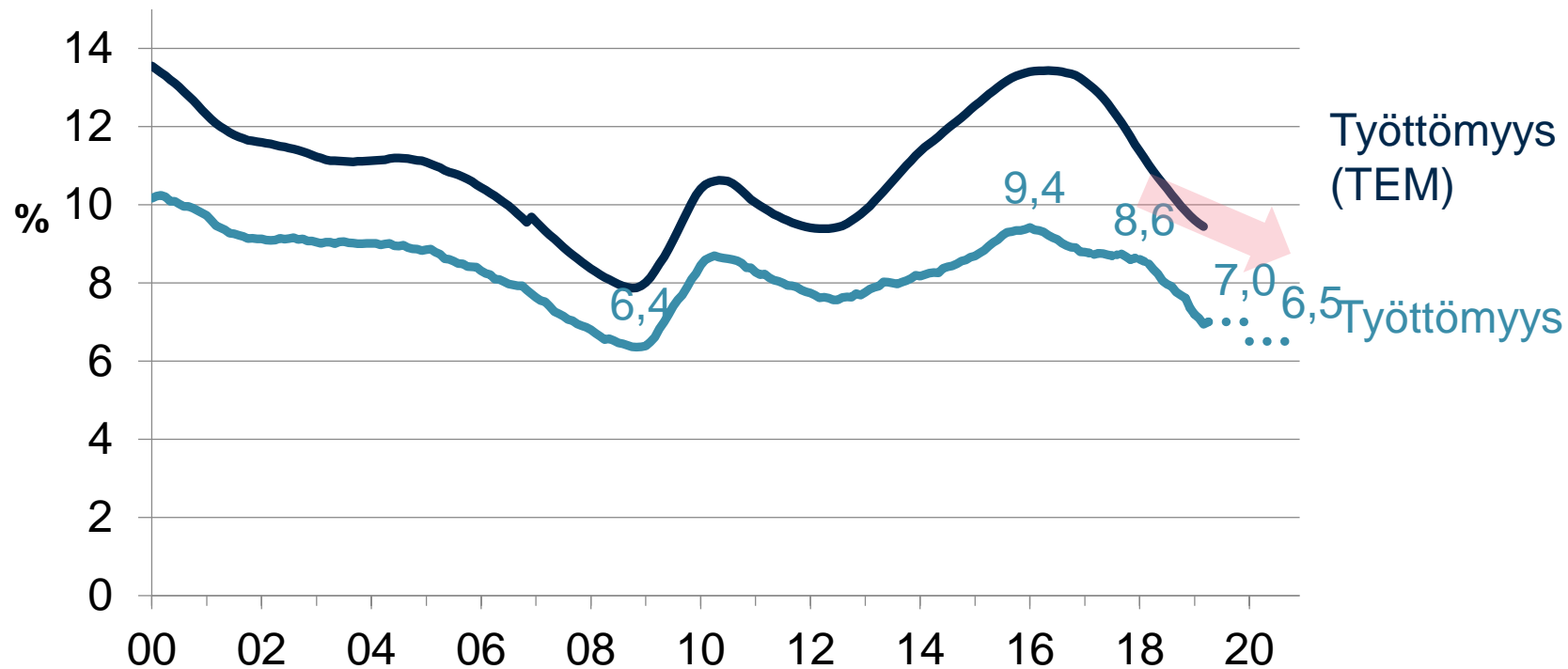

! Suomen työllisyysaste on parhaita maita jäljessä, mutta silti EU-maiden keskiarvoa parempi.

ILMARINEN

TYÖTTÖMYYDEN LASKU HIDASTUU VUONNA 2019

Työttömyysasteen 12 kk keskiarvo ja ennuste

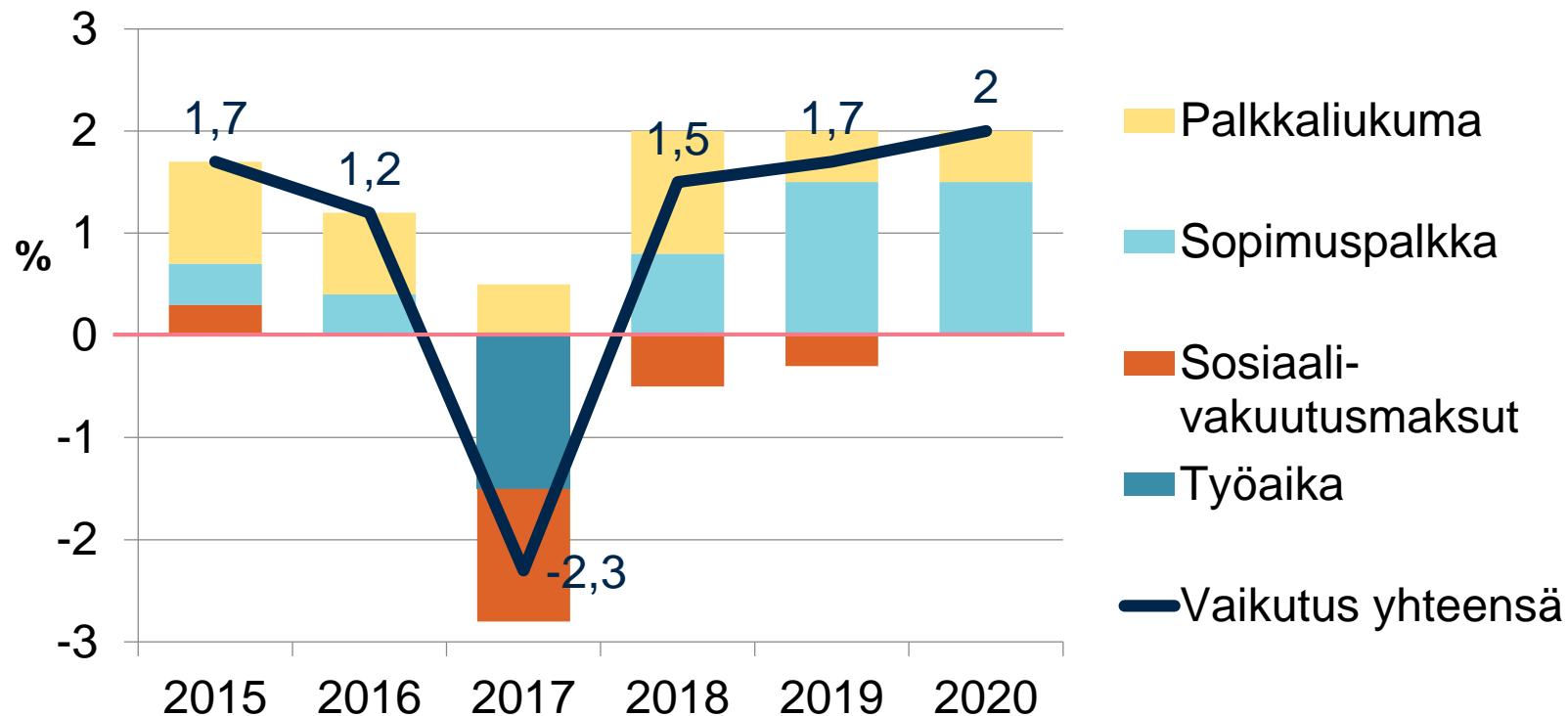

Vuonna 2018 työttömyys laski selvästi ja myös vaikeasti työllistyvien tilanne parani. Vuonna 2019 työttömyysasteen laskuvauhti hidastuu hieman.

ILMARINEN

TYÖVOIMAKUSTANNUKSET NOUSEVAT MALTILLISESTI VUOSINA 2019–2020

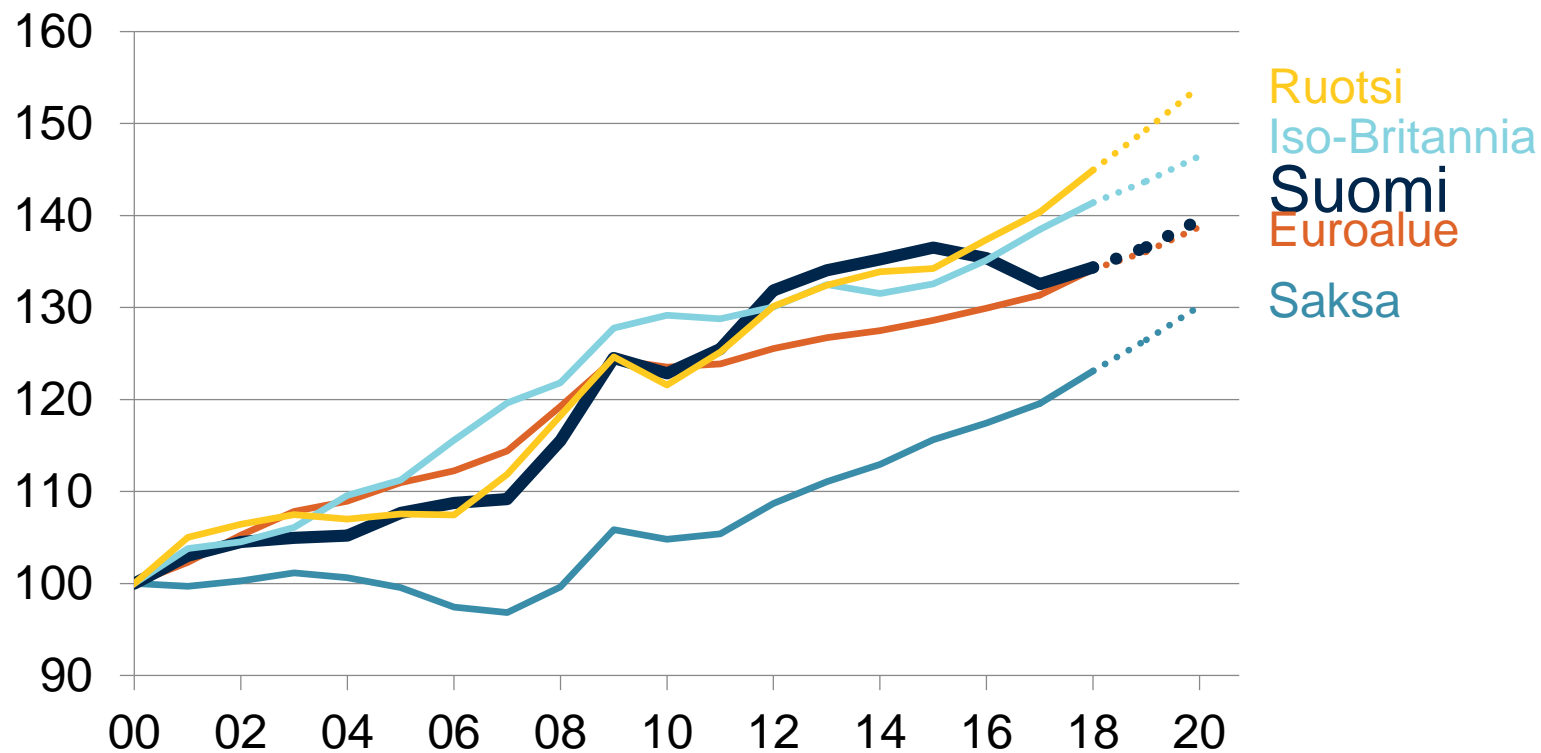
Kiky-sopimuksen mukaiset muutokset ja ennuste

Vuosille 2018 ja 2019 on eri sopimusaloilla sovittu yhteensä 3,2 prosentin palkankorotuksista. Työnantajan sosiaali-vakuutusmaksut alenevat edelleen.

SUOMEN KILPAILUKYKY SUHTEESSA RUOTSIIN JA SAKSAAN PARANEE VUOSINA 2019–2020

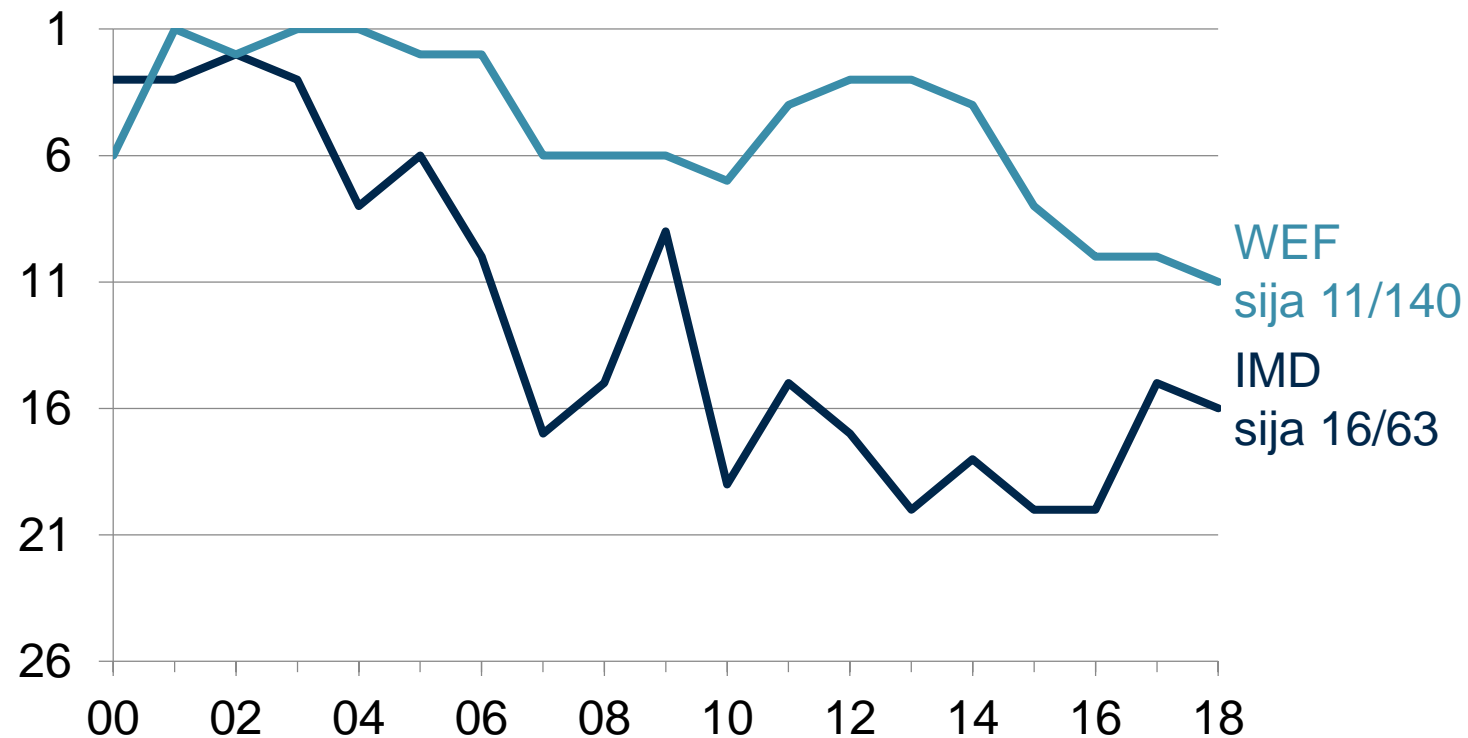
Yksikkötyökustannus Suomessa ja EU-maissa sekä ennuste, 2000=100

! Kiky-sopimuksen ja syksyllä 2017 sovitujen palkkaratkaisujen ansiosta Suomen työvoimakustannusten nousu on jäänyt kilpailijamaita pienemmäksi. Kilpailukyky paranee hieman lisää suhteessa keskeisiin vientimaihin.

SUOMEN SIJOITUS KILPAILUKYKY- VERTAILUISSA PYSYI ENNALLAAN VUONNA 2018

Suomen sijoitus kilpailukykyvertailuissa

Yhdysvallat, Hong Kong ja Singapore ovat kilpailukykyvertailujen kärkisijoilla.

Suomi häviää vertailuissa Euroopan kärkimaille, kuten Saksalle, Ruotsille ja Hollannille.

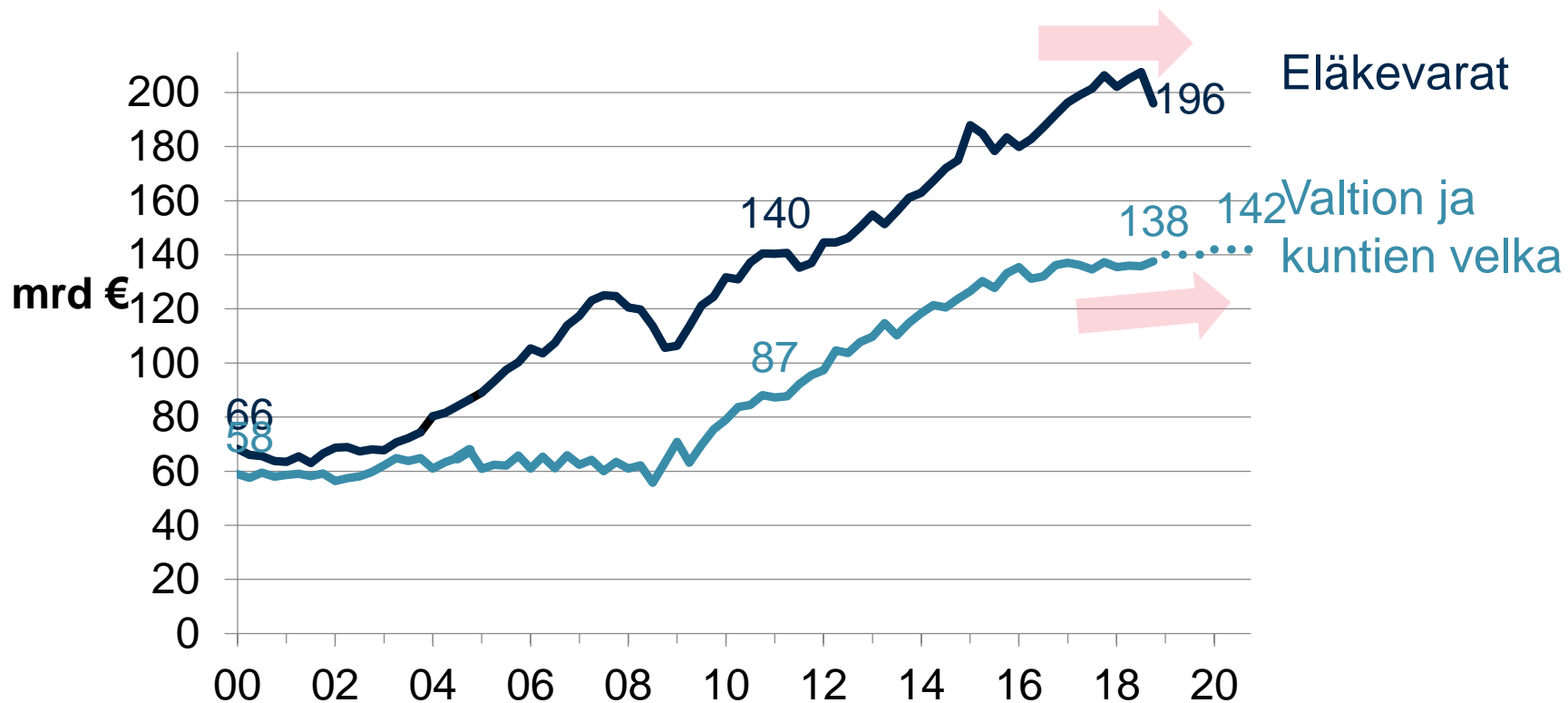
ILMARINEN

JULKINEN TALOUS JA ELÄKKEET

VELAN VASTAPAINONA ON MERKITTÄVIÄ JULKISEEN TALOUTEEN LUETTAVIA VAROJA

Julkisyhteisöjen velka ja eläkevarat, mrd euroa

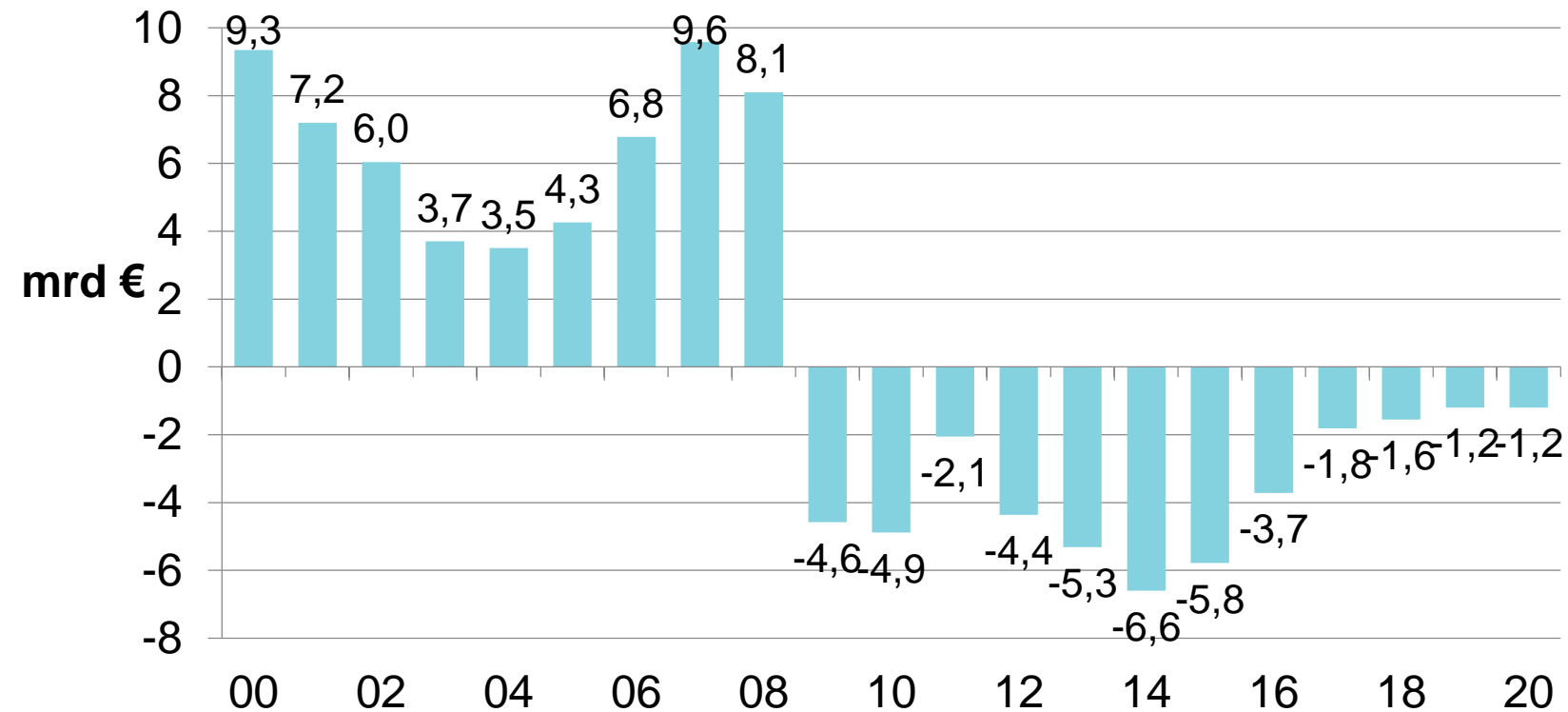

! Eurostatin ja OECD:n käytännön mukaan
■ kaikki lakisääteiseen eläkejärjestelmään kuuluvat varat mukaan lukien yksityisen sektorin työeläkevarat tilastoidaan osaksi julkisen sektorin taloutta.

ILMARINEN

JULKISYHTEISÖJEN TALOUS KÄÄNTYY YLIJÄÄMÄISEKSI VUONNA 2019

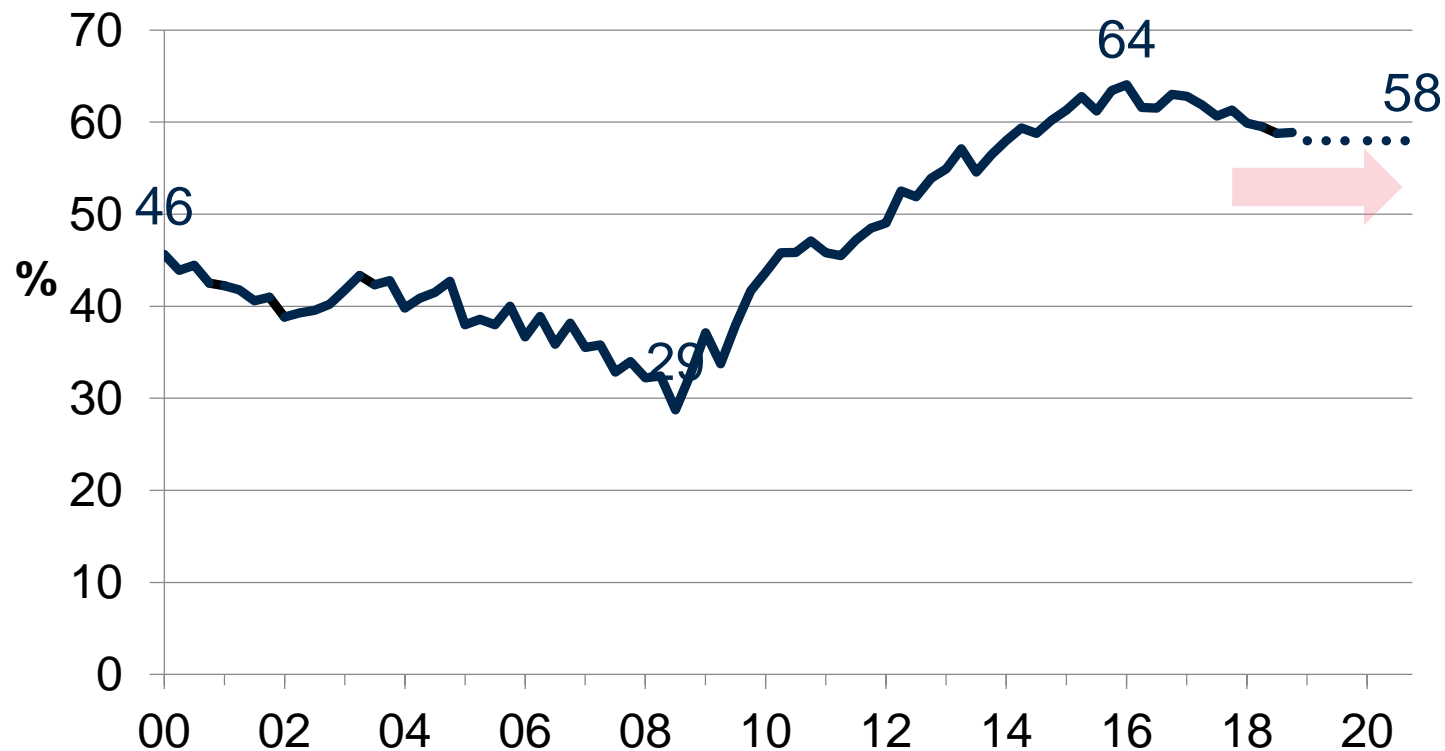
Julkisyhteisöjen yli- ja alijäämä sekä ennuste, mrd euroa

Vuonna 2018 julkisyhteisöjen alijäämä oli -1,6 miljardia euroa, joka on -0,7 % bruttokansantuotteesta. Myös vuosina 2019 ja 2020 julkistalouden ennustetaan olevan lievästi alijäämäinen.

VELKASUHDE LASKUSSA VUODESTA 2017 JA ON VUONNA 2020 NOIN 58 %

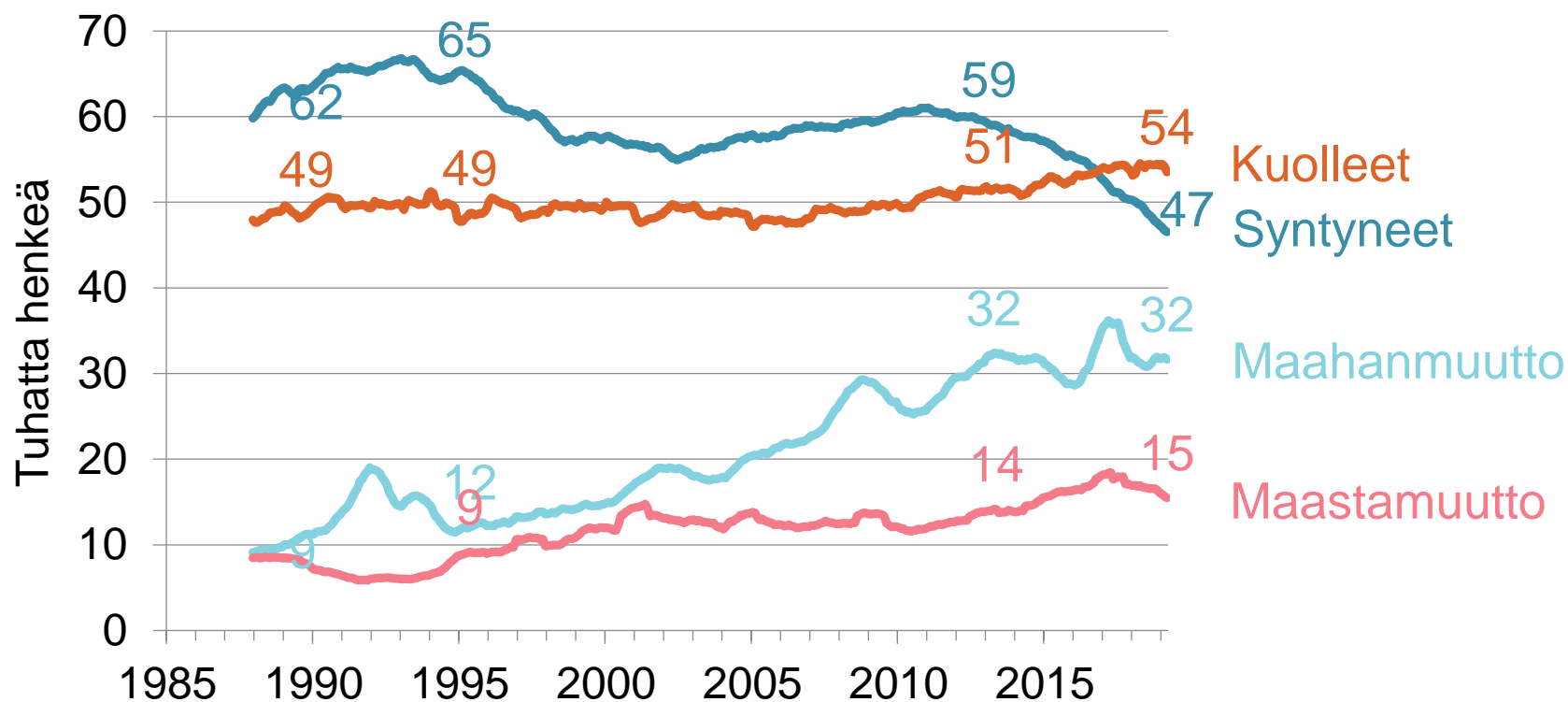
Julkisyhteisöjen velka ja ennuste, % BKT:sta

! Suomen talous kasvaa ja julkisyhteisöjen tulot ja menot ovat vain hieman alijäämäisiä. Tämän vuoksi velka suhteessa brutto-kansantuotteen arvoon laskee vuonna 2020 noin 58 prosenttiin.

NETTOMAAHANMUUTTO PITÄÄ SUOMEN VÄESTÖKASVUN POSITIIVISENA

Väestön muutokset, 12 kk liukuva summa

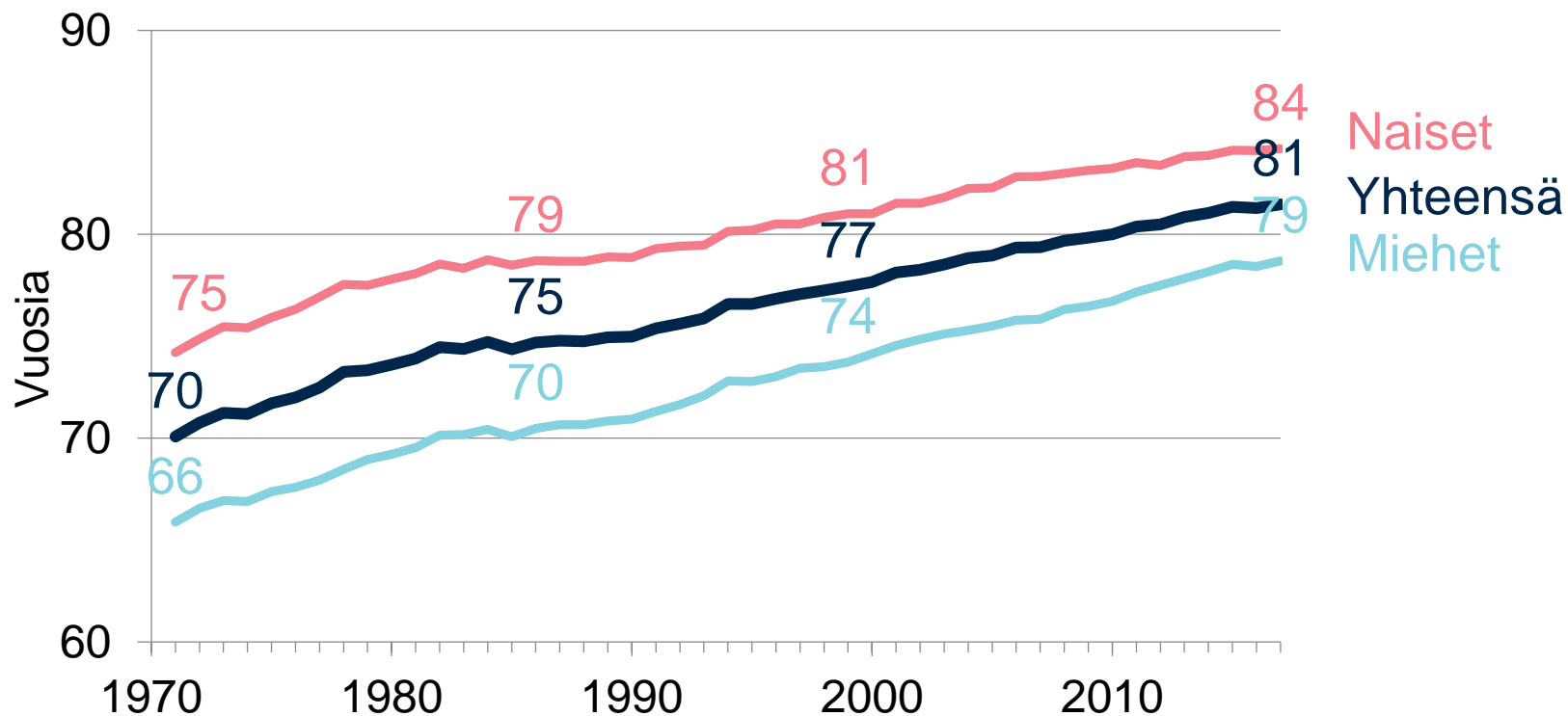

! Vuonna 2018 syntyi elävänä noin 48 000 lasta. Kokonais-hedelmällisyys oli 1,4 lasta äitiä kohden, joka oli kaikkien aikojen matalin. Vuodesta 2017 syntyvyys laski 5,5 %. Syntyvyys on laskenut samaa tahtia myös vuonna 2019.

ILMARINEN

ELINIÄNODOTTEEN NOUSU ON HIDASTUNUT

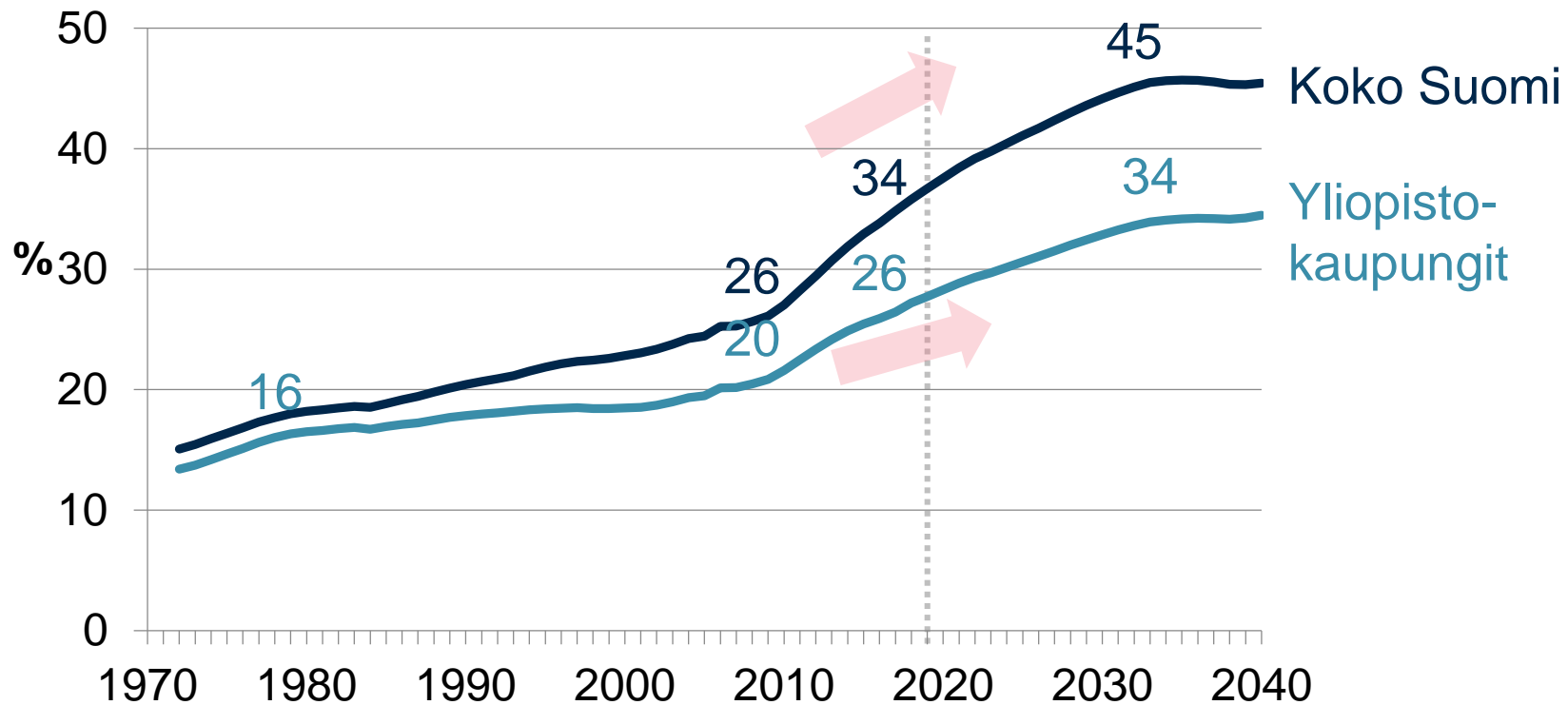
Vastasyntyneiden eliniänodote, vuosia

! Vastasyntyneiden eliniän odote on noussut lähes 7 vuotta vuodesta 1986. Samassa ajassa 80-vuotiaiden eliniänodote on noussut kaksi vuotta. Ihmiset elävät siis pidempään, mutta eliniän kasvulla on rajansa.

VANHUSHUOLTOSUHTEEN SUURI MUUTOS ALKOI VUONNA 2010

Vanhushuoltosuhte* ja pitkän aikavälin ennuste

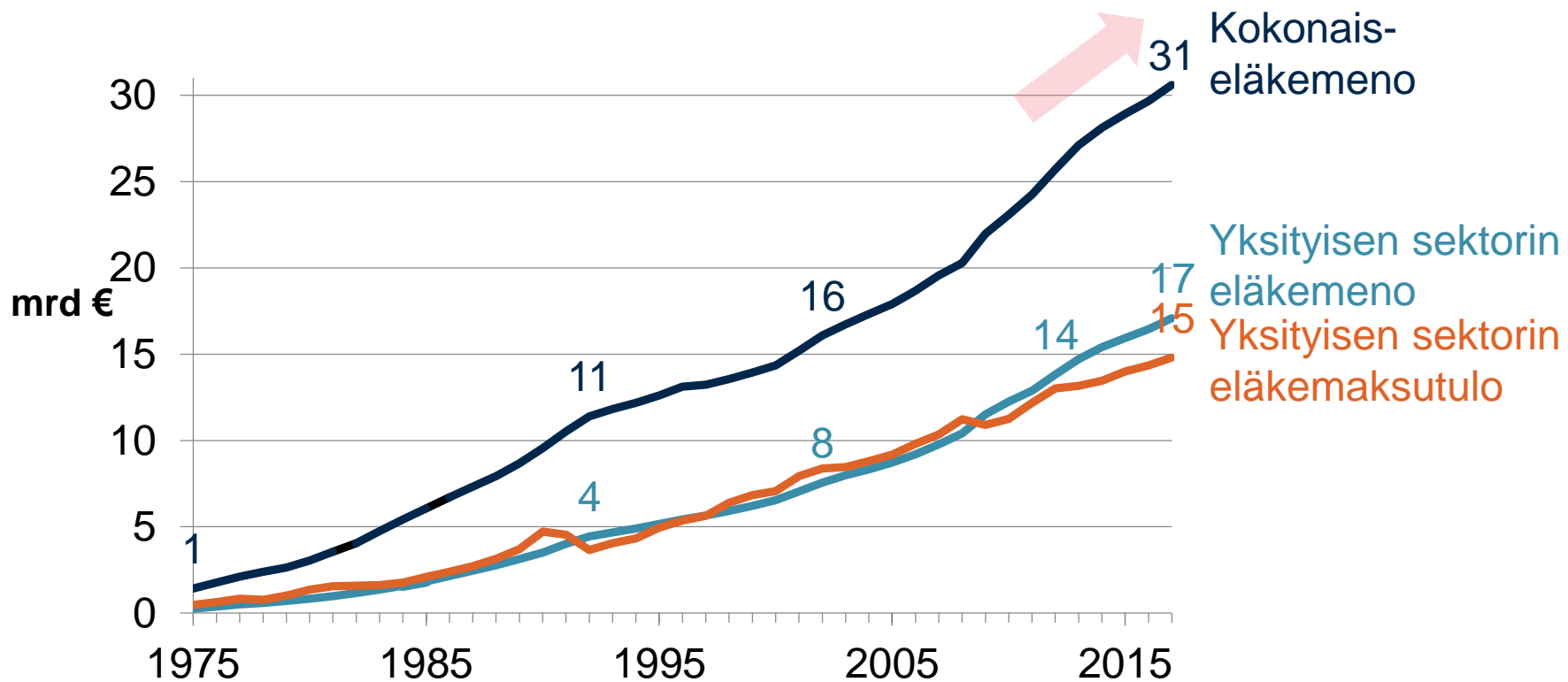

! Väestö keskittyy kasvu-keskuksiin ja yliopisto-kaupunkeihin, mikä näkyy niissä edullisempänä ikärakenteena. Yli 65-vuotiaiden määrä nousee noin 10 vuoden aikana nykyisestä 1,2 miljoonasta 1,5 miljoonaan samalla, kun työväestön määrä laskee hieman.

Vanhushuoltosuhte = yli 65-vuotiasta/ työikäinen

ELÄKEMENOT OVAT KASVANEET YLI 30 MILJARDIIN EUROON

Eläkemenot ja -maksut, mrd euroa

Eläkelaitosten maksamat eläkkeet ovat kaksinkertaistuneet vuodesta 2000. Yksityisen sektorin työeläkkeiden lisäksi eläkkeitä maksavat Keva, valtio ja Kela.

ILMARINEN

JOHTO- PÄÄTÖKSIÄ

NOUSUKAUDEN HUIPPU OHITETTU

Riskit

- Poliittiset riskit luovat edelleen epävarmuutta: Brexit, Italia, EU:n uusi suunta
- Kauppasota: Trump ja Kiina

Mahdollisuudet

- Työllisyysasteen nousu vahvistanut Suomen julkista taloutta
- Suomen kilpailukyky suhteessa länsinaapureihin parantunut
- Kevyenä jatkuva rahapolitiikka tukee kasvua